STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
LIETUVIŲ ONOMASTIKA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): prof. dr. Daiva Sinkevičiūtė-Villanueva Svensson **Kitas / a (-i):**	Filologijos fakulteto BKKI Baltistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Lietuvių onomastikos dalyku siekiama ugdyti analitinį, kritinį ir kūrybinį mąstymą, gebėjimą dirbti individualiai ir grupėmis, mokėjimo mokytis ir kokybės siekio kompetenciją, taip pat gebėjimą apibūdinti lietuvių vardyną ir savarankiškai atlikti lingvistinį tyrimą.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Gebės kritiškai vertinti informaciją, analizuoti reiškinius, įžvelgti sudėtines dalis ir ryšius tarp jų; gebės kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuoti savo nuomonę.	Probleminė paskaita, mokslo darbų analizė seminare, informacijos paieška ir sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, grupės diskusija, rašto darbo rengimas	darbas per seminarus, rašto darbas, egzaminas raštu
Gebės kelti individualius veiklos tikslus, jų siekti, pasirinkus tinkamas strategijas, reikalingus išteklius ir metodus; gebės savarankiškai priimti pagrįstus ir konstruktyvius sprendimus, planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų.	Informacijos paieška ir sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, rašto darbo rengimas	darbas per seminarus, rašto darbas, egzaminas raštu
Įgis žinių apie pagrindines onomastikos kryptis (šakas) ir metodus, gebės analizuoti, aiškinti bei vertinti lietuvių onimus ir jų raidą darybiniu, kilmės, semantiniu ir kt. lygmenimis, vartodami tinkamą	Probleminė paskaita, mokslo darbų analizė seminare, informacijos paieška ir sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, grupės diskusija, rašto darbo rengimas	darbas per seminarus, rašto darbas, egzaminas raštu

terminiją ir taikydami tinkamus metodus, naudodamiesi šiuolaikinėmis technologijomis, duomenų ištekliais ir šaltiniais.		
Gebės įžvelgti lingvistinę problemą ir jai ištirti pasirinkti tinkamą empirinę medžiagą, ją sukaupti, analizuoti, sisteminti, kritiškai vertinti, naudodamiesi adekvačiais tyrimo metodais, šiuolaikinėmis technologijomis, duomenų ištekliais ir šaltiniais	Probleminė paskaita, mokslo darbų analizė seminare, informacijos paieška ir sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, grupės diskusija, rašto darbo rengimas	darbas per seminarus, rašto darbas, egzaminas raštu

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Onomastikos objektas ir pagrindinės tyrimo kryptys. Onomastikos sąsajos su kitais kalbotyros ir humanitariniais, socialiniais mokslais. Tikrinių ir bendrinių žodžių ryšiai. Onomastikos terminai. Onimų klasifikacija ir jos problemos.	2						**2**	**1**	Paskaitos konspektų peržvalga.
2. Senoji lietuvių asmenvardžių sistema ir jos raida. Senieji lietuviški ir kiti baltiški vardai, kalendoriniai krikštavardžiai, naujieji lietuviški vardai, naujieji skolinti vardai; jų kilmė, vartojimo tradicijos ir mados.	3		4				**7**	**16**	Paskaitos konspektų peržvalga, praktinio pobūdžio užduotys (Sinkevičiūtė 2014), skaitiniai 1 seminaras Senoji lietuvių (ir baltų) asmenvardžių sistema ir jos dabartinė būklė (Būga 1958, p. 201-267; Sinkevičiūtė 2006a, p. 43-47; 2018, 117-132; Skardžius 1998, p. 620-627, Zinkevičius 1977, p. 90-116, 227-243; 2008, p. 69-72, 267-275, 324-339, 489-492, 607-608) [pasirinktinai]; 2 seminaras Skolinti vardai Lietuvoje (Sinkevičiūtė 2006b, p. 138-145; Skardžius 1998, 628-630; Zinkevičius 1977, p. 66-89; 2005, p. 18-52).
3. Istorinių asmenvardžių tyrimai. Lietuvių pavardės: formavimosi procesas, struktūra, daryba, kilmė. Moterų pavardės.	2		2				**4**	**8**	Paskaitos konspektų peržvalga, praktinio pobūdžio užduotys (Sinkevičiūtė 2014), skaitiniai Seminaras Kilmingųjų, miestiečių ir valstiečių įvardijimai ir dabartinės lietuvių pavardės (Maciejauskienė 1991, p. 20-116; Ragauskaitė 2005, p. 33-113).
4. Lietuvių pravardės ir jų sąsajos su vardais ir pavardėmis. Lietuvių slapyvardžiai.	1		2				**3**	**4**	Paskaitos konspektų peržvalga, praktinio pobūdžio užduotys (Sinkevičiūtė 2014), skaitiniai Seminaras Lietuvių pravardės: praeitis ir dabartis (Butkus 1995, p. 19-34)
5. Lietuvių gyvūnų vardų tyrimai. Lietuvių dievų vardai ir jų problemiškumas.	1						**1**	**1**	Paskaitos konspektų peržvalga

6. Lietuvių vietovardžiai ir jų specifiškumas, svarba etnogenezei. Lietuvių vandenvardžių analizė (kilmė, daryba, semantika), tyrimų svarba baltistikai ir indoeuropeistikai. Lietuvių gyvenamųjų vietų vardai, jų daryba ir kilmė. Kitų vietovardžių tyrimai.	3		6				**9**	**24**	Paskaitos konspektų peržvalga, praktinio pobūdžio užduotys (Sinkevičiūtė 2014), skaitiniai 1 seminaras Vandenvardžių darybinė analizė (Vanagas 1970, p. 6-29, 53-58, 225-226, 258-259, 273-284); 2 seminaras Vandenvardžių kilmės, semantikos tyrimai (Vanagas 1981b (pasirinktinai); 1981a, 4-146 [pasirinktinai]); 3 seminaras Lietuvos gyvenamųjų vietų vardai (Razmukaitė 1989, p. 138-147; 1991, p. 53-60; 1999, p. 159-201; 2002, p. 121-130; 2003, p. 63-80);
7. Istoriniai vietovardžiai. Vietovardžių slavinimas ir germanizavimas. Vilniaus, Klaipėdos krašto vietovardžiai.	1		2				**3**	**10**	Paskaitos konspektų peržvalga, praktinio pobūdžio užduotys (Sinkevičiūtė 2014), skaitiniai Seminaras Istoriniai vietovardžiai ir vardyno slavinimas, germanizavimas (Jurkštas 1985, p. 4-61; Maciejauskienė 2009, 159-188; Kiseliūnaitė 2020 [pasirinktinai])
8. Lietuvių vardyno rinkimas ir norminimas. Onimai lietuvių grožinėje literatūroje.	1						**1**	**1**	Paskaitos konspektų peržvalga
9. Rašto darbas.								**21**	Studentai savarankiškai pasirenka rašto darbo temą ir ją suderina su dėstytoju Rašto darbo apimtis – apie 20000 sp. ženklų (0,5 a. l.)
10. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasiruošimas egzaminui.								**12**	Per seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga, kurso kartojimas.
11. Egzaminas.				2			**2**		
Iš viso	**14**		**16**	**2**			**32**	**98**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas per seminarus	20	per semestrą	Seminarų lankymas yra privalomas. Už darbą per seminarus galima surinkti 2 taškus: 2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 91% praktinių užduočių). 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 71% praktinių užduočių). 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71% praktinių užduočių.
Rašto darbas	20	per semestrą, iki egzamino	Rašto darbas turi būti pristatytas iki egzamino (vėliausiai – diena prieš egzaminą), po egzamino pristatytas rašto darbas nevertinamas. Rašto darbo apimtis – apie 20000 sp. ženklų (0,5 a. l.). Rašto darbas vertinimas pagal 10 balų sistemą ir rezultatas dauginamas iš 2 (vėliau verčiama į taškus, maksimali jų suma – 2 taškai). Vertinama: Darbo struktūra: 0,5 balo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys

			(titulinis psl., turinys, įvadas, pagrindinis tekstas, išvados, literatūros sąrašas), apimtis atitinka reikalavimus; Darbo koncepcija (įvadas): 1 balas pagrįstas temos pasirinkimas, aiškiai suformuluotas darbo tikslas ir uždaviniai; Turinio išsamumas: 2 balai turinys atitinka tikslą, tema atskleista išsamiai; Analizė: 2 balai remiamasi moksline literatūra, nėra dalykinių klaidų, ne tik referuojama, bet ir analizuojama, darbo autorius lygina ir vertina įvairių autorių pozicijas; Išvados: 1 balas išvados pagrįstos; Tyrimo kultūra: 0,5 balo aiški autoriaus pozicija, cituojant kitų mintis nuorodos pateikiamos tvarkingai, literatūros sąrašas sutvarkytas tinkamai; Teksto rišlumas: 0,5 balo mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai. Kalba: 2 balai dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai; Darbo įforminimas: 0,5 balo teksto formatas atitinka reikalavimus, puslapiai numeruoti, lentelės ir paveikslai sutvarkyti tinkamai.
Egzaminas raštu	60 20+20 <

Studentui (-ei) negebant paaiškinti savo rašto darbo teksto, negebant atsakyti į su pateiktu tekstu susijusius konkrečius klausimus, galima darbą laikyti parengtu nesąžiningai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Būga K.	1958	Apie lietuvių asmens vardus, in: Rinktiniai raštai	T. 1, p. 201–267 (pasirinktinai)	Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla
Butkus A.	1995	Lietuvių pravardės	p. 19–34	Kaunas: Aesti
Jurkštas J.	1985	Vilniaus krašto vietovardžiai	p. 4–61	Vilnius: Mokslas
Kiseliūnaitė D.	2020	Klaipėdos krašto toponimai. Istorinis ir etimologinis registras	Pasirinktų vietovardžių aptarimas	Vilnius: LKI l-kla http://lki.lt/naujiena-dalios-kiseliunaites-knyga-klaipedos-krasto-toponimai-istorinis-ir-etimologinis-registras/?lang=en
Maciejauskienė V.	1991	Lietuvių pavardžių susidarymas	p. 20–116	Vilnius: Mokslas
Maciejauskienė V.	2006	Oikonimai Lankeliškių parapijos XVII a. bažnytinėje knygoje	T. 11, p. 159–188	Archivum Lithuanicum,
Ragauskaitė A.	2005	XVI-XVIII a. kauniečių asmenvardžiai	p. 33–113	Vilnius: LKI l-kla
Razmukaitė M.	1989	Būdingesnės Lietuvos TSR oikonimų darybos priesagos	serija A, T. 3 (108), p. 138–147	*Lietuvos MA darbai*
Razmukaitė M.	1991	Lietuvos oikonimai, išvesti iš kitų oikonimų	T. 2(6), p. 53–60	*Lituanistica*
Razmukaitė M.	1999	Priesaginiai oikonimai iš asmenvardžių ir apeliatyvinių asmenų pavadinimų	T. 41, p. 159–201	*Acta Linguistica Lithuanica*
Razmukaitė M.	2002	Lietuvos sudurtinių oikonimų darybos bruožai	46, p. 121–130	*Acta Linguistica Lithuanica*
Razmukaitė M.	2003	Sudėtiniai Lietuvos oikonimai	12(2), p. 63–80	*Baltu filologija*
Sinkevičiūtė D.	2006a	Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės		Vilnius: VU l-kla
Sinkevičiūtė D.	2006b	recenzija Z. Zinkevičius Krikščionybės ištakos Lietuvoje: Rytų krikščionybė vardyno duomenimis	T. XLI(1), p. 138–145	Baltistica
Sinkevičiūtė D.	2015	*Tikrinė lietuvių kalbos leksika. Pagrindiniai sluoksniai. Užduotys studentams*		Vilnius: VU l-kla
Sinkevičiūtė D.	2018	Nežinomi Lietuvos Metrikos senieji lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai	T. 53(1), p. 117–132	Baltistica,
Skardžius P.	1998	XVI amžiaus lietuvių asmenvardžiai, Rinktiniai raštai	T. 4, p. 620–630	Vilnius: MELI

Vanagas A.	1970	Lietuvos TSR hidronimų daryba	p. 6–29, 53–58, 70–71, 225–226, 258–259, 273–284	Vilnius: Mintis
Vanagas A.	1981a	Lietuvių hidronimų semantika	21, p. 4–146 (pasirinktinai)	*Lietuvių kalbotyros klausimai*
Vanagas A.	1981b	Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas	(pasirinktinai)	Vilnius: Mokslas
Zinkevičius Z.	1977	Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje	p. 66–116, 227–243	Vilnius: Mokslas
Zinkevičius Z.	2008	Lietuvių asmenvardžiai	p. 69–72, 267–275, 324–339, 489–492, 607–608	Vilnius: LKI l-kla
Zinkevičius Z.	2005	Krikščionybės ištakos Lietuvoje	p. 18–52	Vilnius: Katalikų akademija
Papildoma literatūra				
Ainiala T., Saarelma M., Sjöblom P.	2012	Names in Focus. Introduction to Finnish Onomastics		Helsinki: Finnish Literature Society
Aleknavičienė O.	2005	Tauragniškių pravardės	Nr. 63 (3), p. 47–70	Lituanistica
Aleknavičienė O.	2009	Kazlų Rūdos ir jos apylinkių gyventojų pravardės		Lietuvos valsčiai. Kazlų Rūda https://llt.lt/pdf/kazlu_ruda/kalba.pdf
Bilkis L.	2008	Lietuvių helonimų daryba. Priesaginiai ir priesagėtieji helonimai		Vilnius: LKI l-kla
Bilkis L.	2023	Neišlikę Linkmenų bažnyčios XVIII amžiaus metrikų oikonimai		Vilnius: LKI l-kla https://lki.lt/wp-content/uploads/2023/12/laimutis-bilkis-linkmenu-oikonimai-monografija-2023.pdf
Bilkis L. (ats. red.)	2006	Baltų onomastikos tyrimai	T. 1	Vilnius: LKI l-kla
Blažienė G. ir kt. (sud.)	2011	Baltų onomastikos tyrimai	T. 2	Vilnius: LKI l-kla
Brendler A., Brendler S. (sud.)	2004	Namenarten und ihre Erforschung	T. 1	Hamburg: Baar Verlag
Felecan O. (sud.)	2012	Name and Naming. Sinchronic and Diachronic Perspectives		Cambridge Scholars Publishing
Kuzavinis K., Savukynas B.	2007 (ir kt. leid.)	Lietuvių vardų kilmės žodynas		Vilnius: MELI
	2008, 2014, 2018, 2021	Lietuvos vietovardžių žodynas, A-B, C-F, G-H, I-J	T.1–T.4	Vilnius: LKI l-kla
Mačiulis J. (sud.)	2008	Apie lietuviškuosius slapyvardžius		Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Morkūnas K.	1972	Lietuvių vardyno rinkimas ir tyrinėjimas,	T. 13	*Lietuvių kalbotyros klausimai*, p. 209-216

Morkūnas K. (sud.)	[2]2008.	Lietuvių kalbos enciklopedija	straipsniai apie vardyną	Vilnius: MELI
Palionis J.	2003	XVII a. antros pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai		Vilnius: VU l-kla
Palionis J.	2008	XVII a. pabaigos-XVIII a. pirmosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai		Vilnius: VU l-kla
Ragauskaitė A.	2022	XVII-XVIII a. kėdainiečių asmenvardžiai		Vilnius: LKI l-kla
Sabaliauskas A.	1982	Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija	p. 32–37	Vilnius: Mokslas
Sinkevičiūtė D.	2011	Nauji 2007–2010 m. lietuviškos kilmės vaikų vardai ir jų davimo polinkiai	Nr. 84, p. 214–229	Kalbos kultūra http://www.bendrinekalba.lt/?84
Sinkevičiūtė D.	2015	Nauji dvikamieniai asmenvardžiai 1991–2010 m. Lietuvos vardyne	Nr. 73, 82–100	Acta Linguistica Lithuanica
Vanagas A.	1996	Lietuvos miestų vardai	pasirinktinai	Vilnius: MELI
Vanagas A.	1982	Mūsų vardai ir pavardės		Vilnius: Mokslas
Vanagas A.	1980	K. Būga – lietuvių onomastikos pradininkas,	T. 20, p. 7–34	*Lietuvių kalbotyros klausimai*
Vanagas A. (vyr. red.)	1985, 1989	Lietuvių pavardžių žodynas	T.1–2	Vilnius: Mokslas http://pavardes.lki.lt
		vardai.vlkk.lt		VU ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija
		kita nurodyta papildoma literatūra ir internetiniai šaltiniai		

ATNAUJINTA: 2026-11-05